

Zeitschrift: Die Schweiz = Suisse = Svizzera = Switzerland : offizielle Reisezeitschrift der Schweiz. Verkehrszentrale, der Schweizerischen Bundesbahnen, Privatbahnen ... [et al.]

Herausgeber: Schweizerische Verkehrszentrale

Band: - (1939)

Heft: [1]: Herbst 1939

Artikel: Zwitsersche Nationale Tentoonstelling Zürich 1939 : 6 Mei-29 October

Autor: [s.n.]

DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-774661>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. [Siehe Rechtliche Hinweise.](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. [Voir Informations légales.](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. [See Legal notice.](#)

Download PDF: 30.01.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

ZWITSERSCHE NATIONALE
TENTOONSTELLING ZÜRICH 1939

6 MEI — 29 OCTOBER

De Nederlandsche bladen roemen de

De Telegraaf

HET VOLK

DE MAASBODE

De Tijd

NIEUWE ROTTERDAMSCHER COURANT

HET VOLK

Want zonder omwegen kan men zeggen dat de Zwitsersche Nationale Tentoonstelling geworden is tot een grandiooze manifestatie van hetgeen een klein volk vermag wanneer het door een groote gedachte wordt beziel.

De tentoonstelling is tot stand gekomen onder algemeene samenwerking van alle deelen van het Zwitsersche volk, zonder onderscheid van taal, politieke richting of sociale stand.

En wellicht zou de tentoonstelling ook bij de buitenlandsche bezoekers, voor zooverre dit nog noodig mocht zijn, de overtuiging vestigen, dat de Zwitsers inderdaad bij alle onderlinge verscheidenheid een gemeenschappelijk van andere volkeren onafhankelijk leven hebben en zooveel waardevols op economisch, sociaal en geestelijk gebied voortbrengen, dat ook van Zwitserland kan gezegd worden, dat het groot is in alles, waarin een klein volk groot kan zijn.

Maar het is juist de totale indruk die deze Landesausstellung zoo prettig maakt, temeer daar de eigenaardigheden van het land er zoo bijzonder overzichtelijk en compleet in zijn verzameld.

De oevers van het meer van Zürich bieden een ideaal tentoonstellingsterrein. De natuurlijke pracht der ligging maakt iederen rondgang, met voortduurend prachtige kijkjes op het blauwe meer met zijn levendig verkeer van zeil- en roeiboortjes, tot een genot.

Levendigheid en overzichtelijkheid werden mede bereikt door de vele in werking zijnde technische modellen en de grafieken, kaarten en diorama's die door op een knop te drukken verschillende onderdeelen door middel van verlichte lijnen of punten toonen, verschillende open bioscoopzaaltjes, waar permanent kleine films een en ander nader verduidelijken, enz. . . . Voor de Zwitsers is deze tentoonstelling in de eerste plaats een bewuste demonstratie van de democratie temidden van een toenemende bedreiging van buiten.

Zwitserland heeft 4 miljoen inwoners. Optimisten schatten het aantal bezoekers op 4 1/2 miljoen gedurende 6 maanden, maar uit de ...

NEW YORK

"The Exposition is more than an industrial fair. It is intended to express the spirit of a democracy which has existed for 650 years."

LONDON

"It is the brainiest piece of organisation, the most original display of ideas I have ever seen or read about. There has been nothing like it in years."

PARIS

«En ces temps décòncertants, l'Exposition de Zurich est un véritable bain d'énergie.»

AMSTERDAM

«Zwitsers verstaan de kunst van tentoonstellen.»

BERLIN

„Eine nationale Schau von internationaler Bedeutung.“

Zwitsersche Nationale Tentoonstelling

Nieuwe Amsterdamsche Courant

ALGEMEEN HANDELSBLAD

NIEUWE ROTTERDAMSCHER COURANT

Het Hollandsche Weekblad
BRUSSEL

DE MAASBODE

Toeristenkampioen

Wil men op zijn Amerikaansch een snellen indruk van Zwitserland krijgen en voldoende materiaal om er de rest van het jaar over te kunnen debatteren, dan behoeft men slechts te gaan naar Zürich, waar de Nationale Tentoonstelling op ontspannende wijze een beeld geeft van wat Zwitserland is en in de toekomst wil blijven en ontwikkelen.

De crisisjaren drukten zwaar ook op het Zwitsersche volk, het einde van het vrije wereldhandelsverkeer zette het in hooge mate geïndustrialiseerde exportland voor geheel nieuwe en ernstige problemen. Aanpassingsvermogen, initiatief en zelfvertrouwen waren meer dan ooit noodig. Iedere nieuwe dag, iedere nieuwe wereldsituatie vraagt grootere inspanning niet alleen van het individu, doch van de geheele gemeenschap. Niettemin, of eigenlijk meer nog juist daardoor, heeft Zwitserland het gewaagd, na deze wel heel bewogen kwart eeuw wederom een Nationale Tentoonstelling te houden om zichzelf rekenschap te geven van den stand der geestelijke en materiele cultuur op alle gebied.

Merkwaardig, ja zelfverheffend is de medewerking aan het nationaal oeuvre, dat deze expositie al meer en meer blijkt te zijn, van de zijde der beide groote confessies. Zij treden hier nimmer gescheiden op, doch steeds vereend.

De tentoonstelling wil den bezoekers het leven en het werken van de Zwitsersche bevolking voor oogen voeren. Zij wil dus volstrekt niet alleen de resultaten van den arbeid op economisch terrein toonen. Zij hecht een minstens even groote waarde aan de betekenis van het Zwitsersche volk op geestelijk, sociaal en politiek terrein.

De spiegel van Zwitserland . . . dat is de prachtige Nationale Tentoonstelling, welke dezen zomer gehouden wordt aan de oevers van het blauwe Züricher meer. Een spiegel zonder één barstje, één beslagen hoekje, zoo helder als het water van de bergbeken, zoo glad als de oppervlakte van de Zwitsersche meren op een windstillen zomerdag. Toeristenkampioen, 's-Gravenhage.

.. nationale tentoonstelling is een internationaal evenement geworden, reeds in de eerste 3 maanden door 6 miljoen bezoekers bezocht.

ROMA

«Nell'esposizione si rivelano il costruttivo entusiasmo, la fervida fede e il forte spirito nazionale svizzero.»

boven:

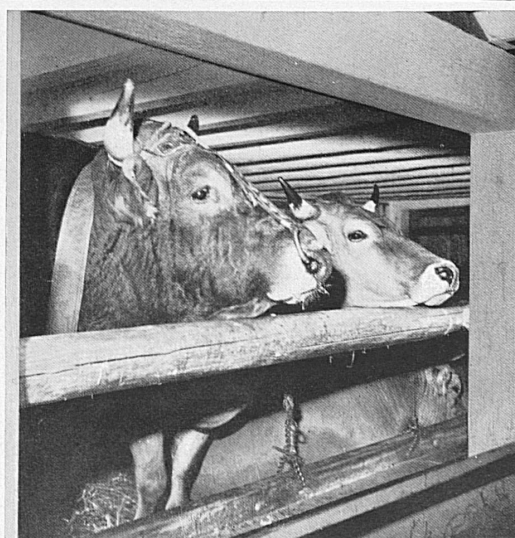
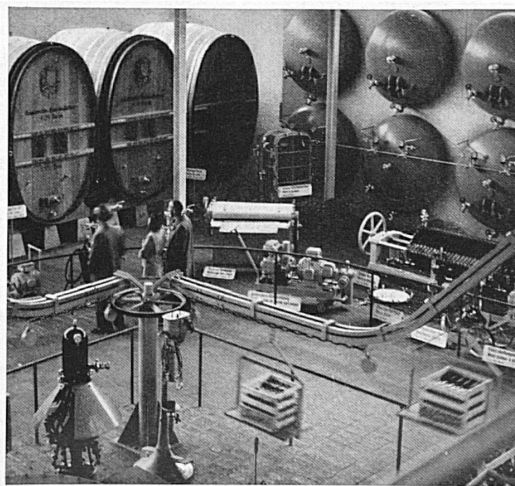
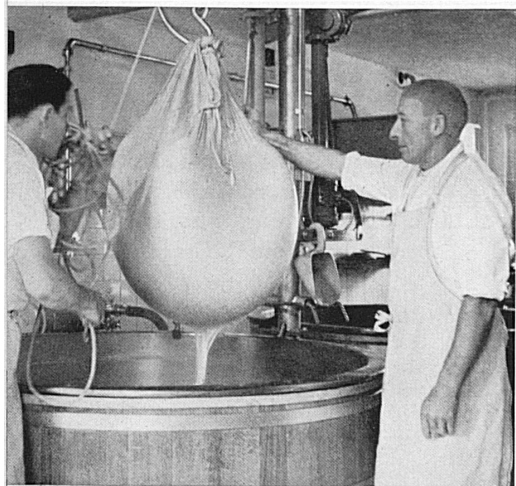
De afdeling «Landbouwbedrijf» omvat een betooverend mooi en kraakzinnelijk Zwitsersch dorpje.

links:

In de practisch gedreven kaasmakerij ziet men hoe de echte Zwitsersche kaas, met hare raadeselachtige gaten ontstaat.

rechts:

De winning van alcoholvrije dranken uit vruchten staat op allerhoogste peil. De perserij en de cider-makerij toonen de moderne toestellen, die met succes geexporteerd worden.

links:

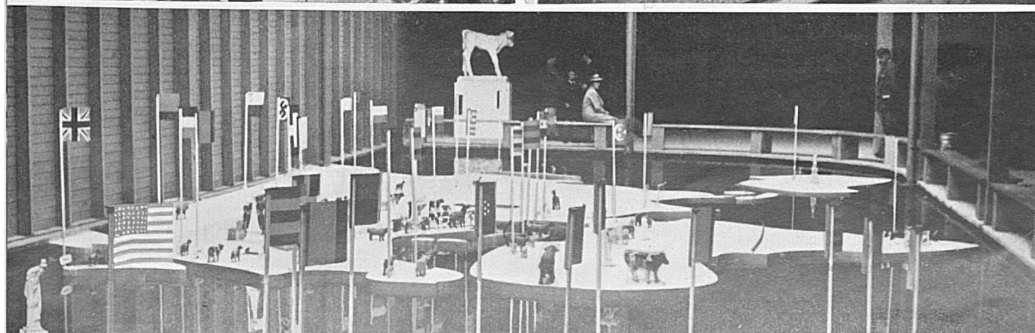
De afdeling «Wijnbouw» is van hoge wetenschappelijke en praktische betekenis. Staande voor een reuzenwandkaart drukt men op een knop, en een lichtje toont U, waar het edele vocht groeit, dat U zoeven genoten heeft.

rechts:

De Zwitsersche Alpen zijn het ideale fokgebied van vier wereldberoemde veerassen, die geteeld worden volgens het principe: «Geen record, doch loonnende en bestendige productie.»

onder:

Deze reuzen-atlas toont, dat dertig landen van uiteenlopend klimaat het Zwitsersche fokvee importeerden.

Een herdersvolk? van de vier miljoen Zwitsers zijn slechts een miljoen boeren en ook die werken volgens rationeele methoden.

boven:

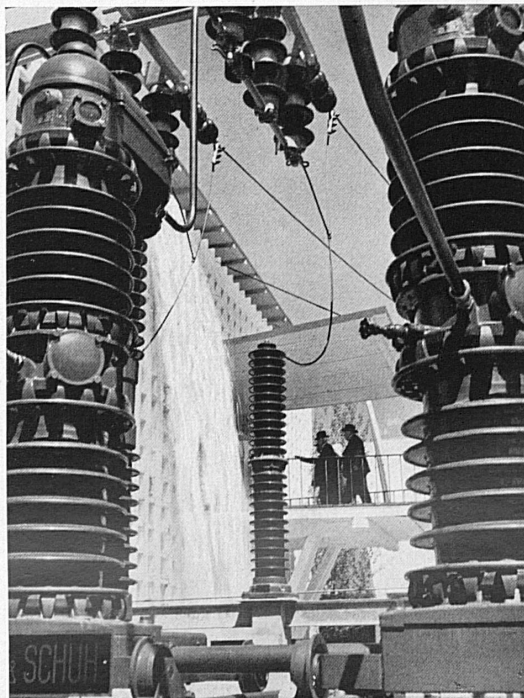
In de Elektro-hal staan de topprestaties van den Zwitserschen bouw van hoogspanningschakelaars en transformatoren.

links:

Langs den wand van het electriciteitspaviljoen stort een schuimende waterval. Een waterwerk-model van geweldige afmeting vult de geheele hal.

rechts:

Met de idyllische «Schiffli» vaart men door het paviljoen «Electriciteit», waar turbines en drijfdraden voor export naar Egypte en Mandsjoekwo staan opgesteld.

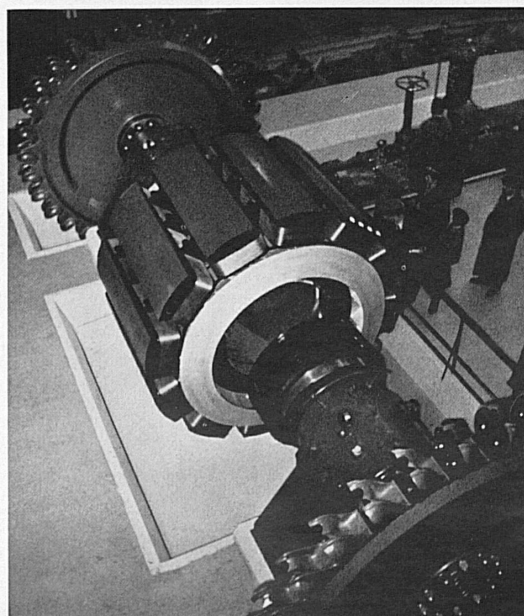

links:

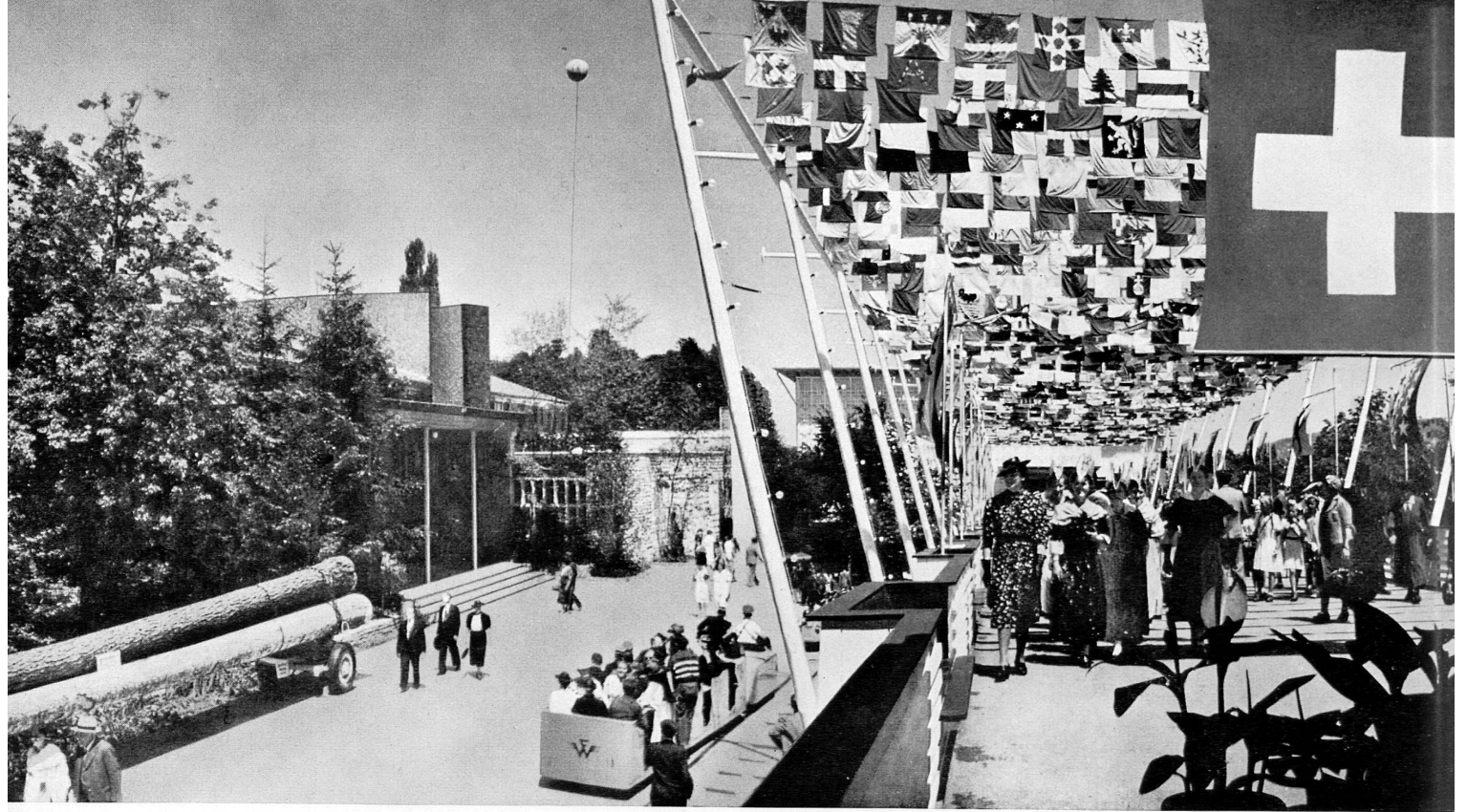
Een topprestatie van Zwitsersche ingenieurskunst: Pelton-drijfblad en rotor van een generator met een gewicht van 120 ton en een sterkte van 42 500 P.K., bestemd voor het krachtwerk Dixence (Zwitserland).

rechts:

Een gesplitste, armdikke telefoonkabel met 2400 draden voor 1200 verbindingen vraagt hier Uw aandacht.

Zwitserland bezit geen kolen en evenmin aardolie. Hare gletschers echter zijn een onuitputtelijke krachtreserve, die door een geweldige electriciteits industrie geëxploiteerd wordt.

boven:

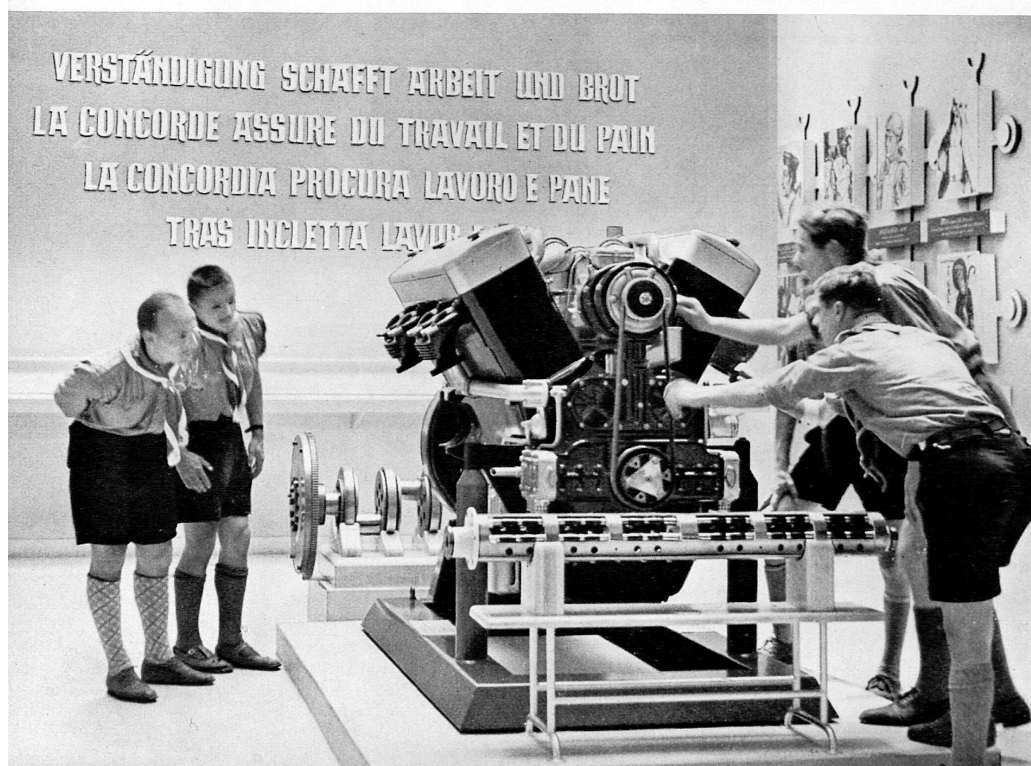
Symbolisch voor de Zwitsersche «Evenheid in de verscheidenheid» werkt het vlaggendek der 3000 zelfstandige gemeenten. De vrijheid der gemeenten is de oorsprong der constitutioneele vrijheid van de Zwitsersche Confederatie.

links:

In de «Eerehal» hangen de afbeeldingen van 150 der beduidendste Zwitsers. Onder het portret van Heinrich Pestalozzi, wiens naam over de geheele wereld geëerd wordt, staan de zoo eenvoudige woorden: «Met hem begint de moderne opvoeding».

rechts:

Oeroude gebruiken handhaven zich in de Alpendalen, waar nog steeds door duivels-maskers de demon der natuurkrachten gepersonifieerd wordt.

onder:

Uit de veelsprakigheid van haar volk heeft Zwitserland de waardevolste kracht geput. De opschriften luiden in het Duitsch, Fransch, Italiaansch en Romaansch.

Ziehier een tekst, die het gemeenschappelijk inzicht betuigt, dat in Zwitserland zoo diep is doorgedrongen.

Hoog boven tentoonstellingsgewoel, ligt de «Hohenstrasse» met de afdeling «Vaderland en Volk». Hier openbaart zich het Zwitsersche nationale bewustzijn en de Zwitsersche vaderlandsliefde.

boven:

De «Grotto Ticinese», een wijnlokaal in Italiaansch-Zwitserschen bouwtrant. Alle landstreken zijn met hun regionale architectuur vertegenwoordigd.

links:

De spijkskaart, met specialiteiten uit de 22 kantons, vertoont een aanlokkelijke veelzijdigheid.

rechts:

De bootjes, zonder motor, zonder begeleider en zonder explicateur, worden rustigjes door het stroomend water meegevoerd dwars door bloemperken en hallen gewijd aan den Arbeid. Langzaam, verfrisschend en ontspannend . . . , het is waarlijk een genot!

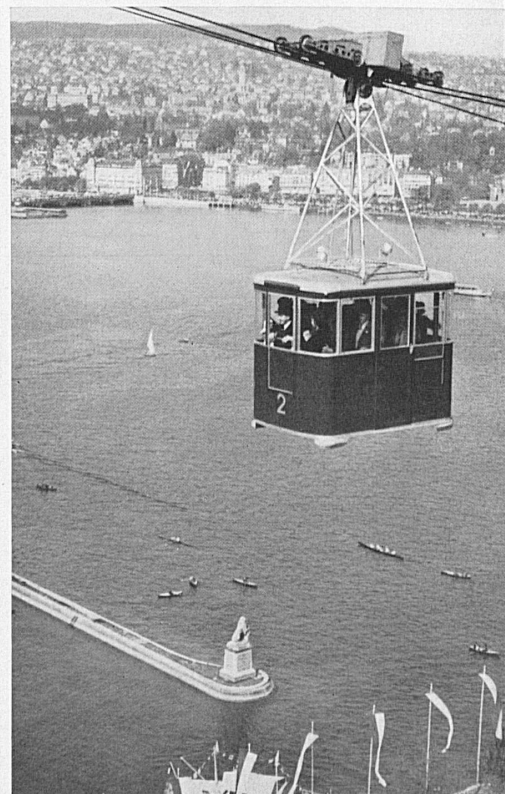

links:

Dienstmeisjes in hun volkskleedij bedienen de gasten. In Zürich leert men volk en land kennen. Een reis van weken door Zwitserland zou U geen beter beeld kunnen geven. Hier ziet gij de steeds vroolijke dochters uit Tessin.

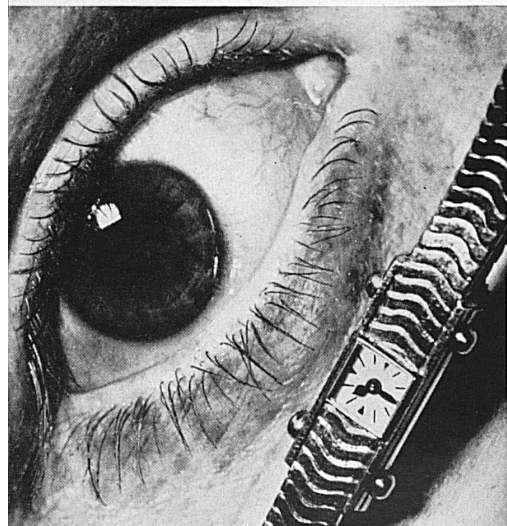
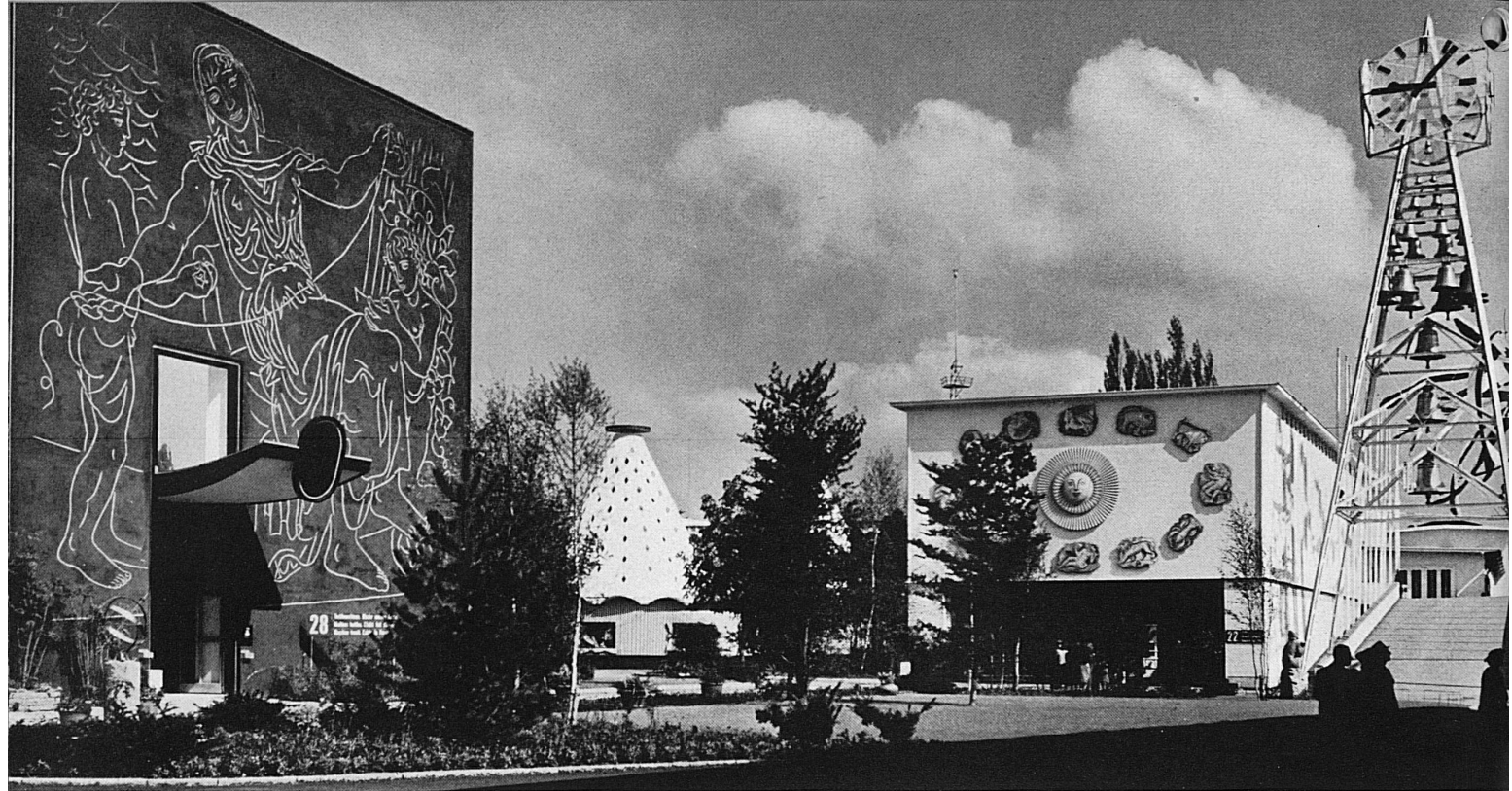
rechts:

De tentoonstelling omvat beide oevers van het meer. Per boot komt U van den eenen naar den anderen kant. Ook kunt ge de zweefbaan gebruiken. Deze heeft de grootste spanwijdte ter wereld en de lift, die U naar boven voert, is de snelste in Europa. (Zie titelblad.)

«Een volk verheugt zich in zijn kracht en kunnen.» Dat is de grondgedachte van de geheele tentoonstelling.

boven:

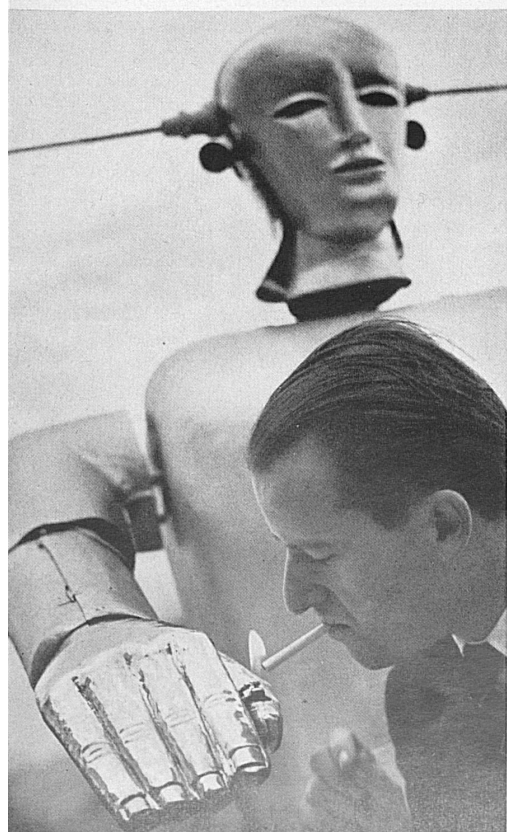
Rechts het uurwerk-paviljoen met de carillon-torens, links de ingang naar de textiel-afdeeling.

links:

Het kleinste horloge ter wereld is nog kleiner dan de pupil van Uw oog. Het Zwitsersche horloge staat wat techniek en kunstwaarde betreft, steeds vooraan.

rechts:

De kleinste motor ter wereld, het werk van een Zwitserschen horloge-maker, weegt slechts 0,15 gram en bestaat uit 48 deelen. Het is niet grooter dan twee speldenknoppen en men moet een vergrootglas gebruiken om het te kunnen zien.

links:

De Robot: een samenstelling van auto-maat, radio-techniek en fijnhandwerk, alles takken van de Zwitsersche horloge-industrie.

rechts:

Een uurwerk van buitengewone afmeting. Op deze wijze tracht de tentoonstelling alles begrijpelijk en leerrijk te maken.

Het Zwitsersche uurwerk is wel het zinnebeeld van precisiewerk. Bij de Engelsche marine, de Duitsche Reichswehr, de Amerikaansche luchtmacht... overal zijn Zwitsersche chronometers in gebruik.

boven:

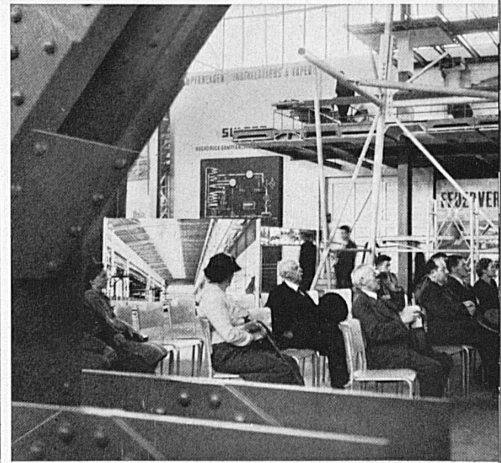
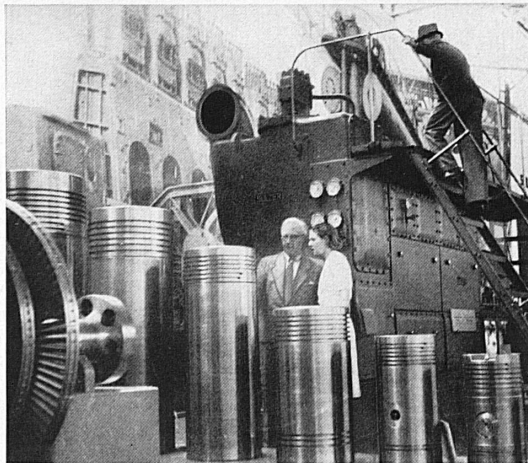
Kijkje in de machines-hal. Dieselmotoren, koelcompressors, centrifugaal-pompen, honderden van de nieuwste werkstukken:

links:

De bezoeker kan alles van dichtbij bekijken. Vele machines worden in werking vertoond.

rechts:

De tentoonstelling bezit 14 cinema's. Alles, wat niet tentoongesteld kon worden, wordt op het witte doek vertoond.

links:

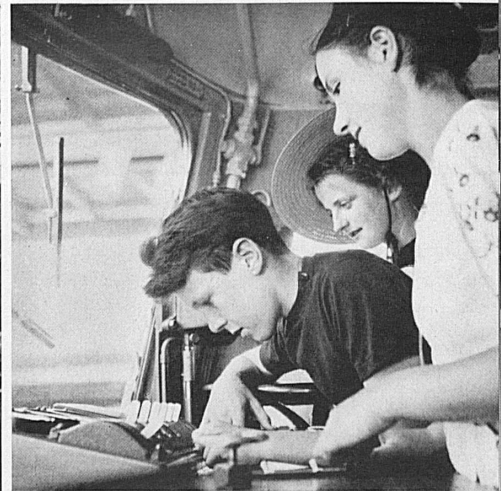
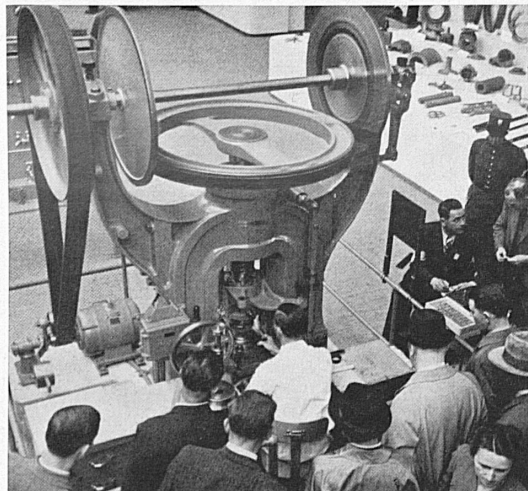
Een ponsmachine vervaardigt medailles.

rechts:

De bestuurders-cabine van de sterkste locomotief ter wereld. Bezoekers kunnen dezen kolos geheel bezichtigen.

onder:

Vooran een oud bergspoor van den Rigi; daarachter de nieuwste electro-locomotieven o. a. de sterkste locomotief ter wereld, die van 12 000 P.K. voor den Gotthard-lijn.

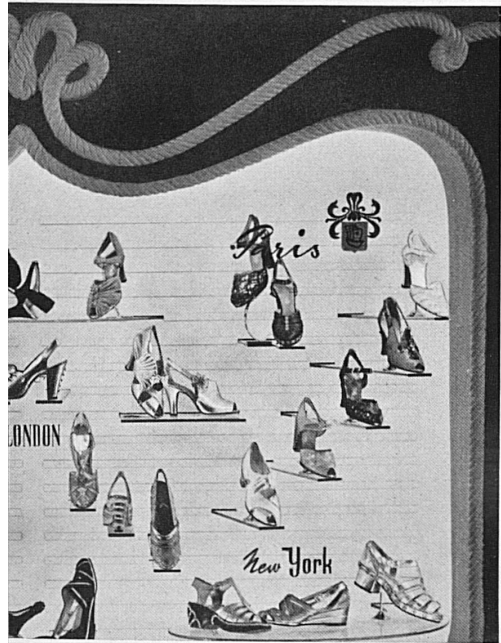
Hollandsche oceanstoomers worden door Zwitsersche Dieselmotoren gedreven. Zuid-Amerikaansche vrachtrijders gebruiken Zwitsersche vrachtauto's. Parijsche kranten worden op Zwitsersche persen gedrukt. Italiaansche textielwaren worden geweven op Zwitsersche weefmachines.

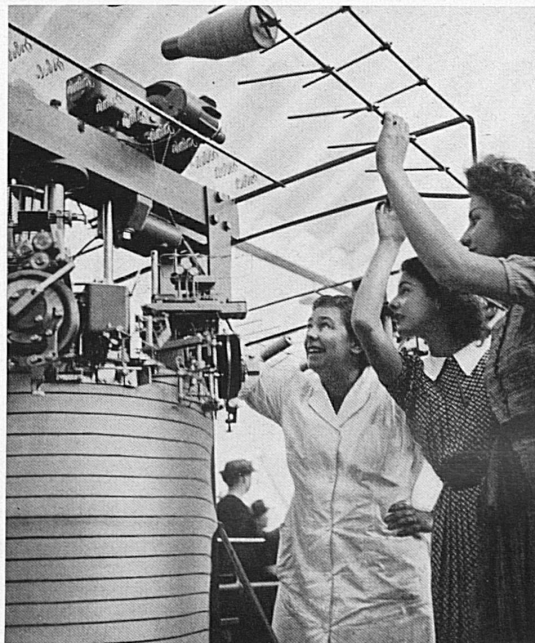
boven:

De modepaviljoens bij nacht, vuurbakens van de textiel-afdeeling.

links:

Een droom van schoenwerk! Parijs, London, New-York laten de kostelijke nieuwste modellen van dames-schoenen uit Zwitserland komen.

rechts:

Honderd jaren lang textiel-machines. De Zwitsers spinnen, weven, borduren en breien en werken op eigen machines. Zij bouwen zulken ook voor den export. Mechanische mannequins paradeeren en roterende breimachine.

onder:

Foto: Het nieuwste model van een toonen U de heerlijke weefsels, die de Zwitsersche textiel-industrie voortbrengt, als gehoorzame dienaars van de wisselende wereld-mode.

«Kleeren maken den man» luidt een Hollandsch spreekwoord en «Kleider machen Leute» heet de afdeeling, die de textiel-industrie, textiel-machines, schoenen, mode, en als nieuwtje ... het mode-theater ... omvat.

boven:

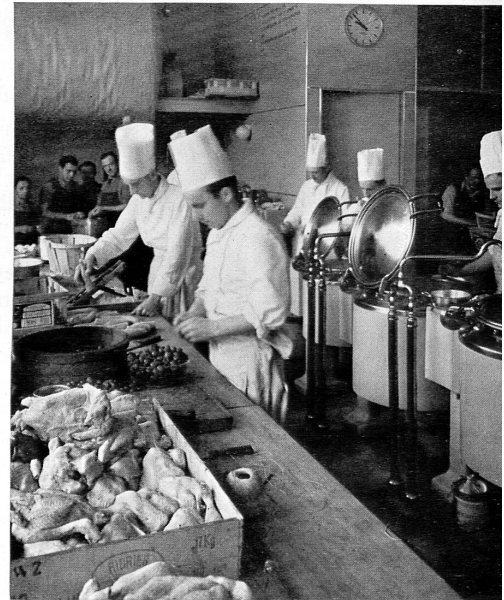
Aan den oever van het meer van Zürich staat het Zwitsersche model-hotel. Geen pronkstuk, maar een voorbeeld van binnen-architectuur.

links:

Door den grooten glazen wand van het model-hotel ziet men...

rechts:

de model-keuken, waar bedrijvige handen de electriciteit tot hulp hebben. Ovens, braadspitten, enz. enz. alles werkt electrisch.

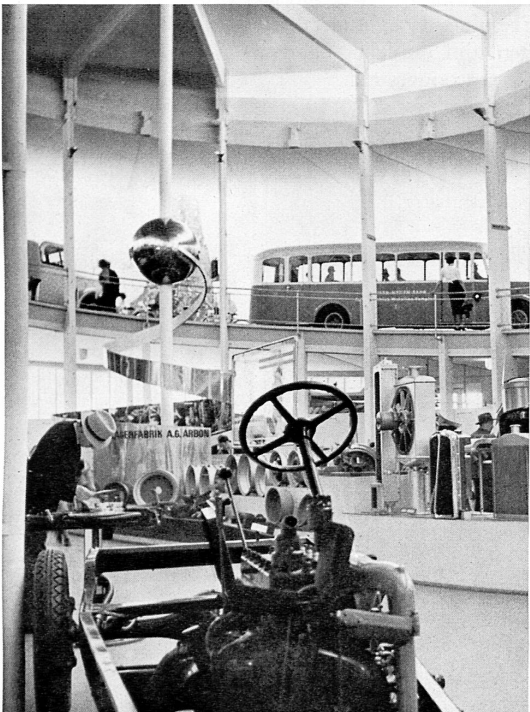

links:

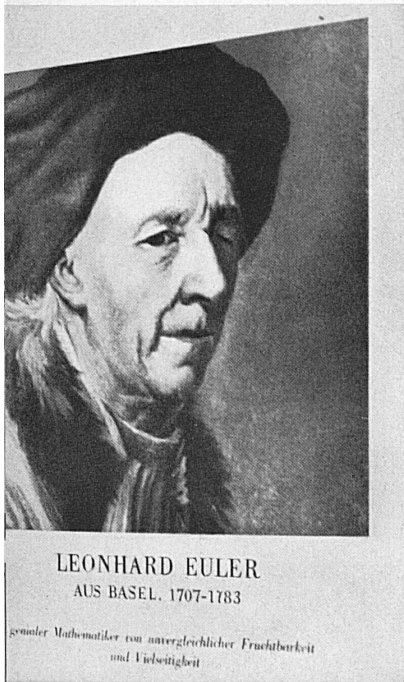
Het paviljoen «Verkeer» toont het Zwitsersche wegennet en wat de Zwitsersche industrie tot stand bracht op het gebied der vervoermiddelen.

rechts:

Het spoorweg-paviljoen: Het Alpengebied als centrum van Europa, knooppunt van verkeer van Oost naar West en Noord naar Zuid. Zwitserland, neutrale en vertrouwde bewaakster der Alpenpassen.

Alle schakeeringen van het Europeesche klimaat zijn in Zwitserland vereenigd. Het is een ideaal vakantie-oord dat weet, hoe het zijn bezoekers het verblijf aangenaam kan maken.

Het merkteeken van de afdeling «Bouwen» is een betonnen boog met een spanwijdte van 15 M. en een dikte van slechts 6 cM. Er voor een standbeeld eveneens uit beton.

links:

In iederen tak van wetenschap behoren de Zwitsers tot vooraanstaande scheppers, voltooiers en geestelijke bemiddelaren. Een van de vruchtbaarste onder hen was de Bazeler wiskundige Euler. Hij geldt als een der pioniers van de huidige cultuur. Nog niet eens de helft van zijne ontdekkingen is tot op heden ten bate van het mensdom benut.

onder:

Aan de Zwitschersche Universiteit doceeren medici van wereldnaam. Ook de resultaten van hunne onderzoekingen zijn duidelijk en overzichtelijk tentoongesteld.

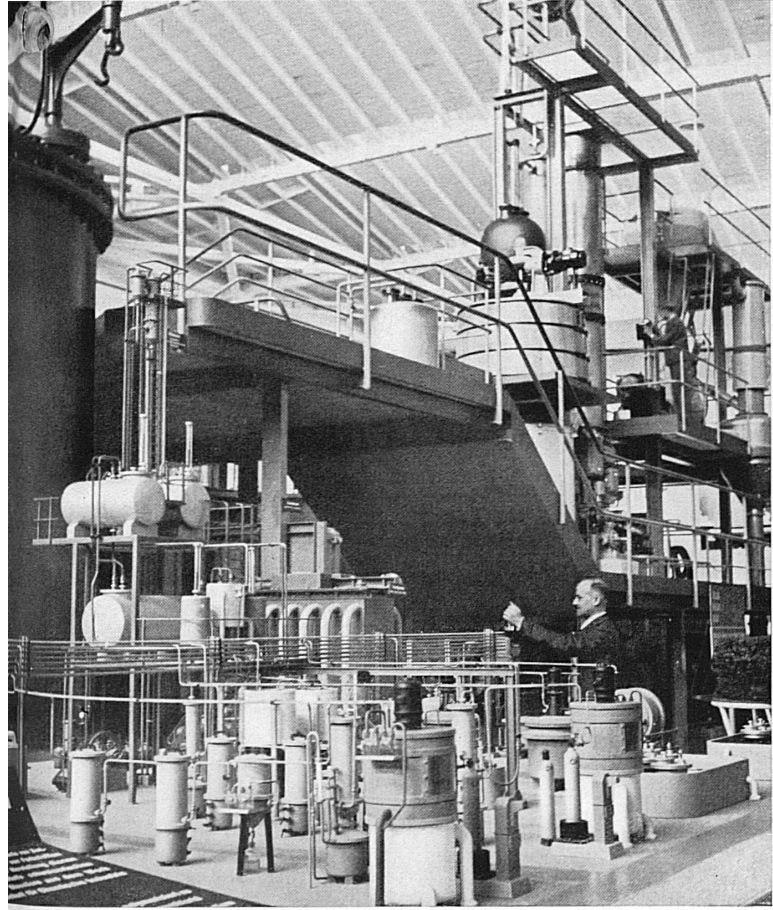
Een deel van het paviljoen «Kennis en onderwijs»: 17 000 oud-leerlingen van de Federale Technische Hoogeschool werken over de geheele wereld. Zij bouwen bruggen in Amerika, wegen in Transiordanië, spoorwegen in Perzië.

Ons land is klein en van nature arm onze ijver maakte het rijk en groot.

onder:

Wilt gij zelf experimenteren, zoo staan verscheidene physische onderzoekingsapparaten ter beschikking.

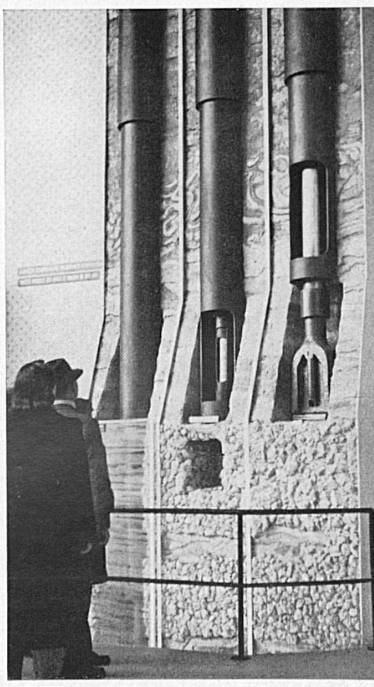
De hal der chemische wonderen: modelapparaat voor bereiding van cyanuurchloride, op den achtergrond groote technische installatie voor de vervaardiging van kleurstoffen.

Het merkteeken van de afdeling: «Voorkomen is beter dan genezen», de toren der pharmacie met enorme retorten als symbol.

De wereldreputatie van de Zwitsersche chemische industrie wordt bewezen door den export van chemicaliën en pharmaceutische middelen ter waarde van 150 miljoen franken jaarlijks.

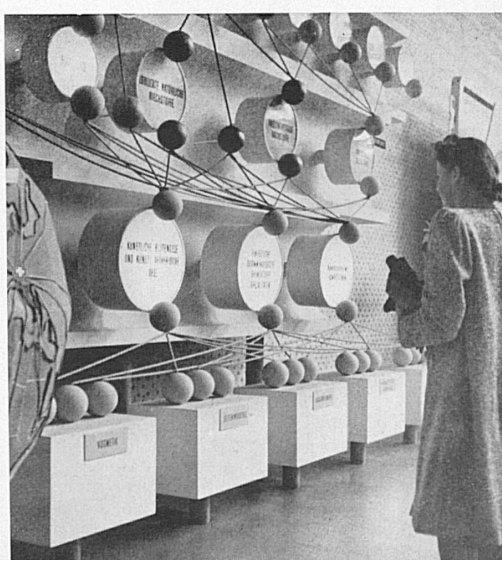
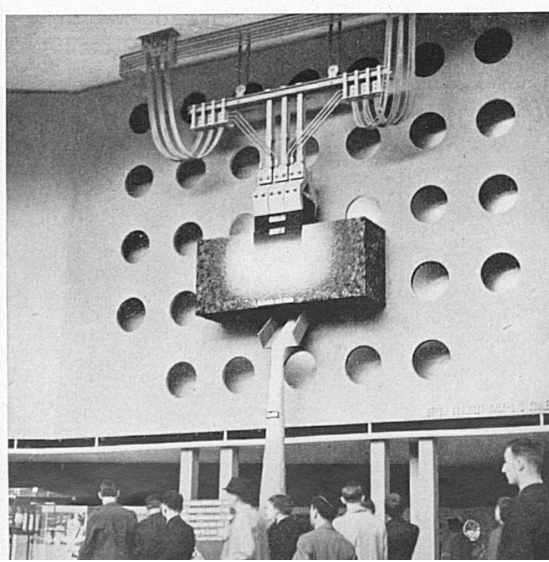
rechts: Steenzout is de grondstof voor velerlei chemische processen. Boren (natuurlijke grootte) brengen het uit groote diepten naar boven.

links: Bezoekers kunnen hier zien hoe weefsels bedrukt worden met de licht- en waschechte kleurstoffen der aniline-industrie.

midden: Model-aparaat voor het winnen van carbid. In den electricischen lichtboog ontstaat dit nieuwe product uit kalk en kool.

rechts onder: Zwitserland zelf produceert geen parfumeriën, destemeer echter levert het aan het buitenland de grondstoffen daarvoor.

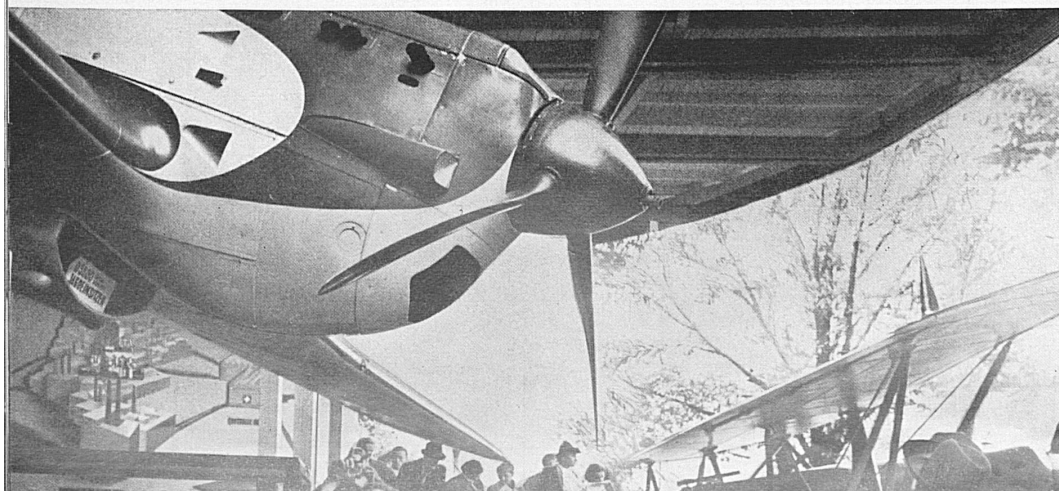

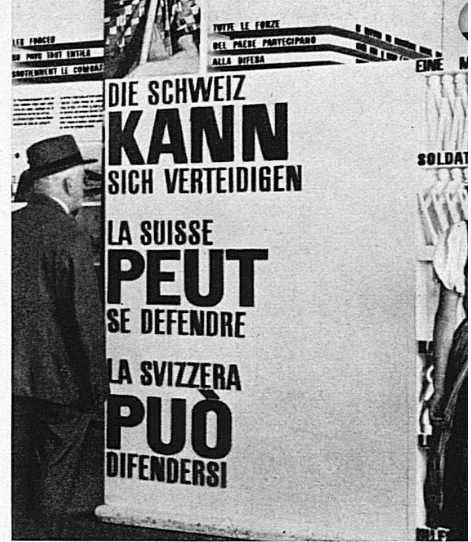
Een 7,5 cM. vlieger-afweer kanon.

«Zwitserszijn beteekent liefde voor vrijheid en wapenen»
(Machiavelli)

Éénpersoons jachtvliegtuig Morane.

Terugblikkend op een geschiedenis van 650 jaren, rijk aan vrijheidsoorlogen is er voor Zwitserland slechts één parool: «Zwitserland wil, kan, en moet zich verdedigen».

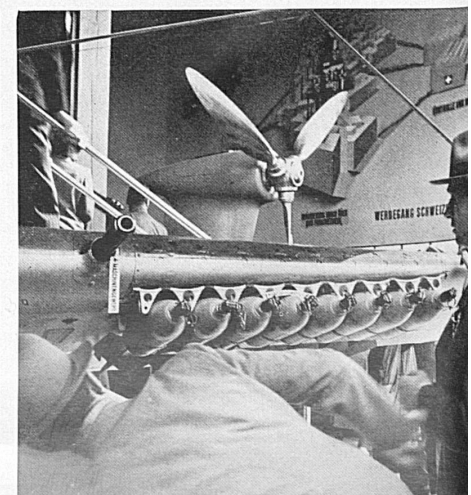
Ieder Zwitser is dienstplichtig. De interesse voor den wapenschouw op de tentoonstelling is daarom ook algemeen. Zwitserland is het eenige land der wereld, waar de dienstplichtige burger zijn uniform, zijne wapens, ja zelfs zijn munitie mee naar huis neemt.

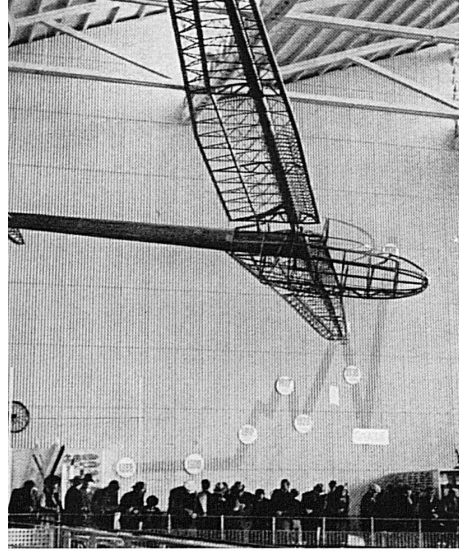

Zwitserland smeedt zelf hare wapenen.

beneden rechts:
Combinatie-vliegtuig voor verkennen en bombardeeren.

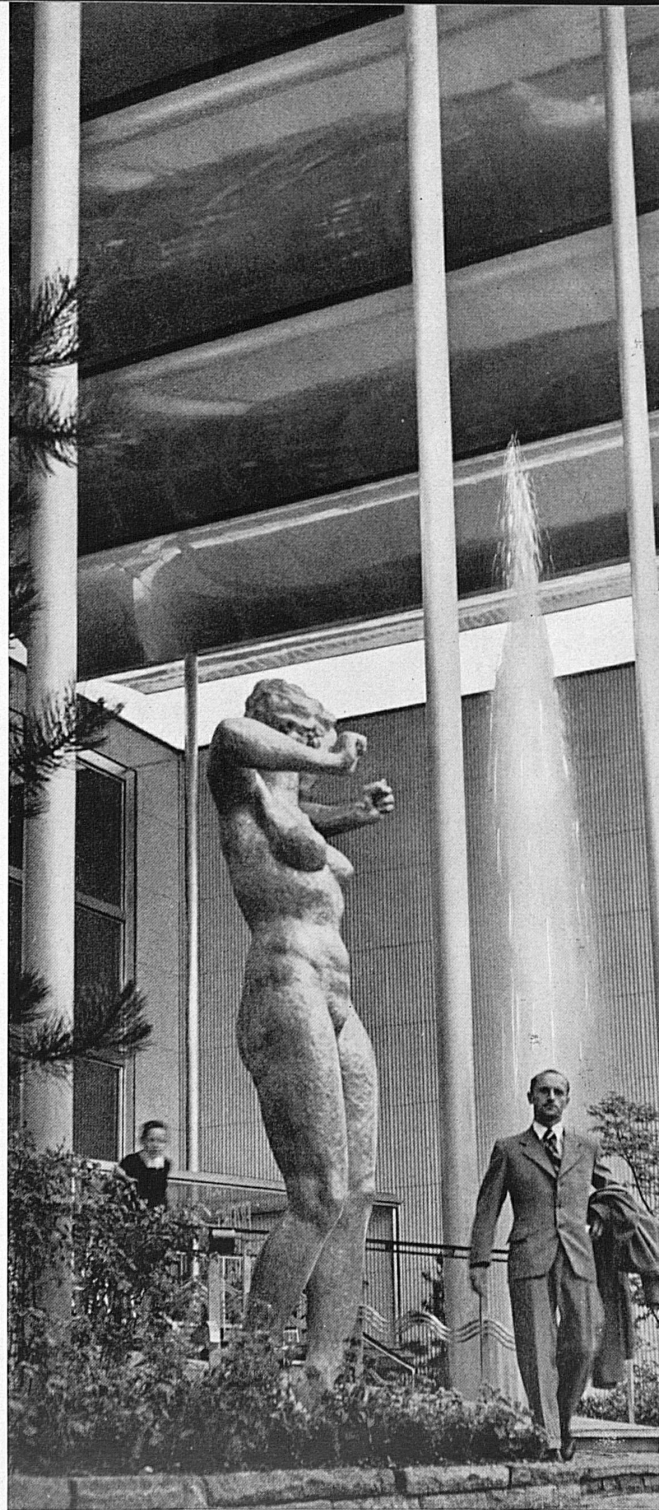
Voor de vliegtuig industrie werd de aluminiumlegering «Avionol» vervolmaakt. Dit materiaal voldoet aan de hoogste eischen.

Aluminium keukengerie is een typisch Zwitsers product. Op den voorgrond een Dieselmotor met talrijke uit aluminium gegoten onderdeelen.

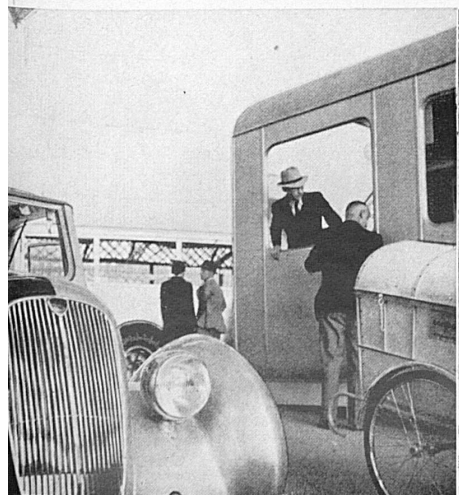
Waarom niet het lichte, handzame Zwitsersche aluminium in plaats van het zware smeedijzer?

Ingang van de aluminium-hal met luifel en standbeeld uit aluminium.

«Zwitserland dwingt de kracht harer bergstroomen in dienst van haar eigen metaal productie»

Werkplaats voor het vervaardigen van artikelen uit aluminium. Zooals in alle afdelingen der tentoonstelling kan de bezoeker ook hier de machines in werking aanschouwen.

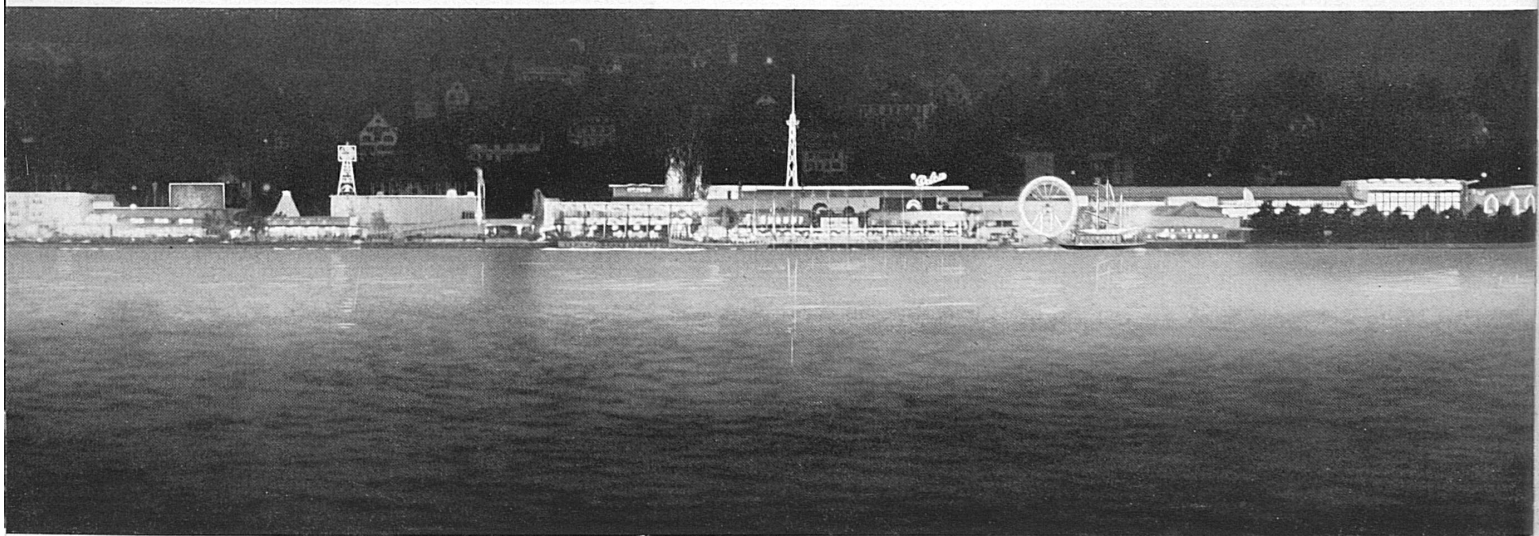
onder links:
Aluminium voor den carrosseriebouw van auto, spoorwagen en bus.

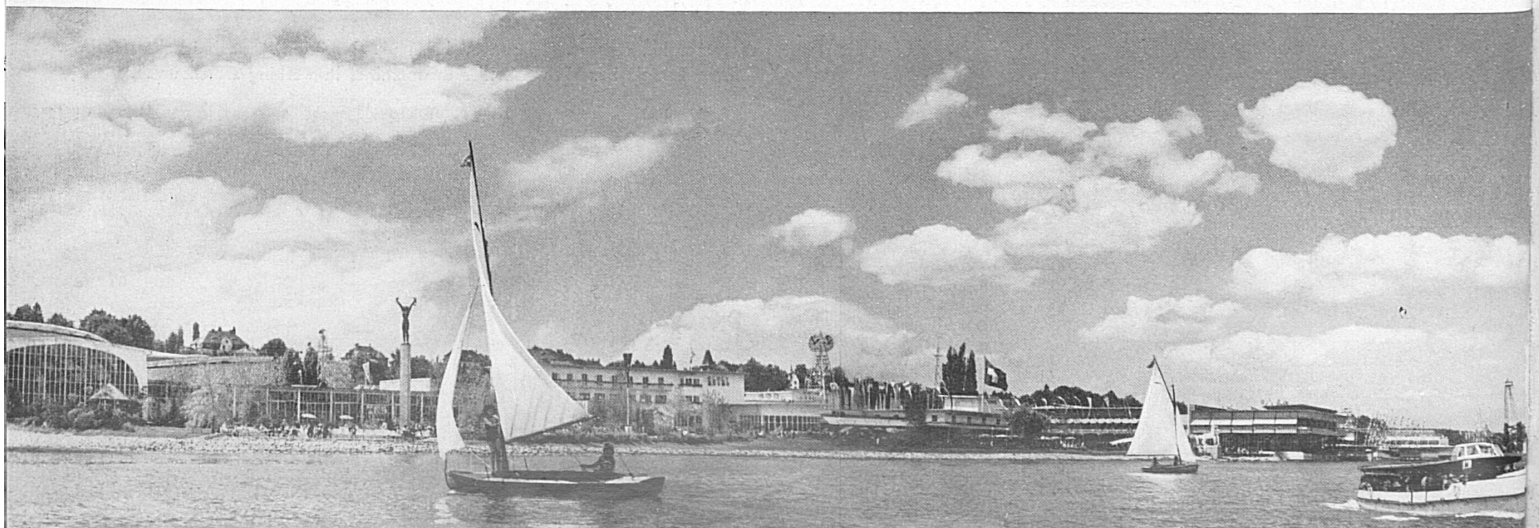
ZWITSERSCHE NATIONALE TENTOONSTELLING ZÜRICH 1939

Idylle op de tentoonstelling: Het «Dörfli» onder de boomen aan het meer.

's Avonds biedt de tentoonstelling langs het water een feeërieken blik.
Kilometers ver ziet men nog de lichtjes der talrijke plaatsjes aan het meer van Zürich flikkeren.

Het bezoek aan Zürich vereenigt in zich de genoegens van een moderne tentoonstelling met de geneugten van een herfstreis door Zwitserland.